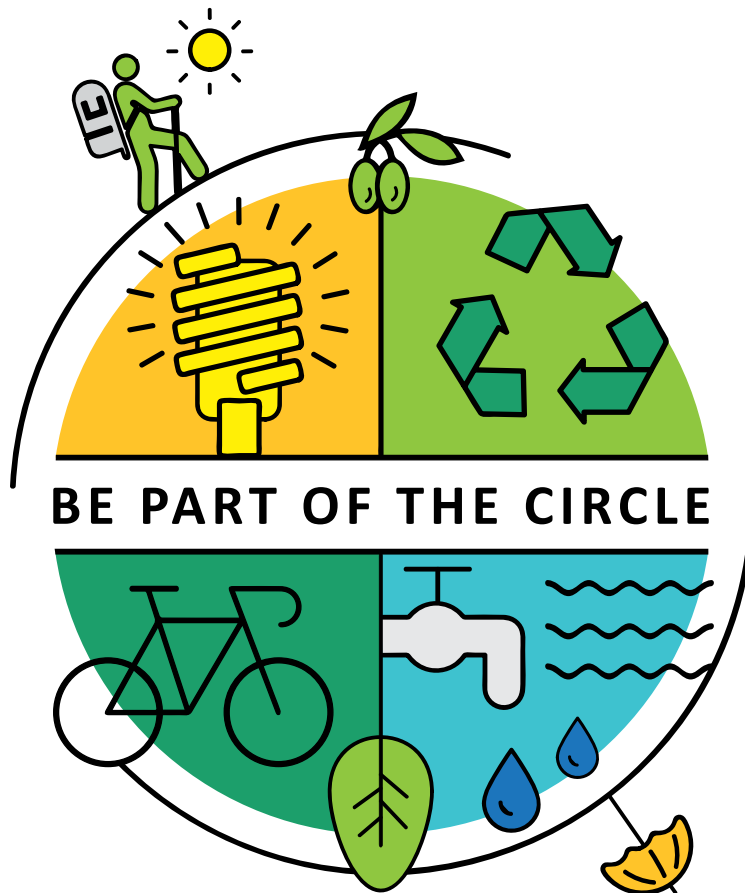

INCIRCLE

PROJECT

ΤΟΠΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Υποστήριξη των νησιωτικών και αραιοκατοικημένων περιοχών της Μεσογείου στη μετάβασή τους σε πιο βιώσιμο τουρισμό μέσω των αρχών της κυκλικής οικονομίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	ΜΕΡΟΣ Α΄
05	A.1 Η πρόκληση
06	A.2 Τι είναι η Κυκλική Οικονομία; Τι είναι ο Κυκλικός Τουρισμός;
07	A.3 Το έργο INCIRCLE
08	A.4 Η επίδραση του INCIRCLE
	ΜΕΡΟΣ Β΄
11	B.1 Ρέθυμνο
14	B.2 Η μετάβαση προς τον Κυκλικό Τουρισμό – Η αναγκαιότητα μιας κοινής προσέγγισης
	ΜΕΡΟΣ Γ΄
19	Γ.1 Πρόσκληση για δράση
20	Γ.2 Σε ποιον απευθύνεται η πρόσκληση;
20	Γ.3 Πώς μπορείς να ΓΙΝΕΙΣ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ;
21	Γ.4 Τι θα κερδίσεις;

Ο τουρισμός αποτελεί τον πιο σημαντικό κινητήριο μοχλό της οικονομίας στις Μεσογειακές νησιωτικές και απομονωμένες περιοχές, έχοντας τον αμφιλεγόμενο ρόλο αφενός του υποστηρικτή της εδαφικής ανάπτυξης και αφετέρου του καταναλωτή των πολύτιμων πόρων. Οι τουριστικές δραστηριότητες αυξάνουν την πίεση στους φυσικούς πόρους και τα αγαθά, τόσο σε ποσοτική όσο και σε ποιοτική διάσταση. Οι μαζικές ροές τουριστών σε σχετικά μικρές και απομονωμένες περιοχές έχουν ένα μεγάλο εύρος επιπτώσεων, μειώνοντας τους περιβαλλοντικούς πόρους, οι οποίοι χρησιμοποιούνται πιο γρήγορα από ότι μπορούν να ανακτηθούν.

Η περιοχή της Μεσογείου χρειάζεται βιώσιμο και υπεύθυνο τουρισμό, ο οποίος θα προφυλάξει τους παρόντες και μελλοντικούς

πεπερασμένους φυσικούς πόρους. Η ανάπτυξη στρατηγικών που θα μειώσουν τη ρύπανση που προέρχεται από τον τουρισμό και θα επαναπροσδιορίσουν τον τρόπο που ο τουριστικός τομέας ενεργεί, κρίνεται απαραίτητη. Η προώθηση της ορθολογικής χρήσης του νερού, η παραγωγή ενέργειας από τοπικές Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ), η μείωση των απορριμμάτων, καθώς και η βιώσιμη κινητικότητα είναι οι προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπίσουν οι περιοχές αυτές για να εξισορροπήσουν τα πλεονεκτήματα του τουρισμού με την αειφορία της περιοχής.

Η ενσωμάτωση και η εφαρμογή των αρχών της Κυκλικής Οικονομίας στον τουριστικό τομέα, η χάραξη καινοτόμων πολιτικών στον τουρισμό και η υιοθέτηση της ιδέας της Κυκλικής Οικονομίας από τους ιδιοκτήτες των επιχειρήσεων είναι βήματα που πρέπει να γίνουν έτσι ώστε να μειωθεί η ρύπανση, να αποφευχθεί η εξάντληση των φυσικών πόρων και να προαχθεί η οικονομική και κοινωνική ευημερία στα νησιά και τις απομονωμένες περιοχές της Μεσογείου.

Τι είναι η Κυκλική Οικονομία; Τι είναι ο Κυκλικός Τουρισμός;

ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η Κυκλική Οικονομία είναι ένα νέο οικονομικό μοντέλο, εναλλακτικό του υφιστάμενου γραμμικού μοντέλου το οποίο ακολουθεί το σχήμα «παίρνω – φτιάχνω – πετάω». Σύμφωνα με τη γραμμική οικονομία, οι εταιρείες εξάγουν ακατέργαστα υλικά για να κατασκευάσουν ένα προϊόν και το πωλούν στον καταναλωτή, ο οποίος μετά τη χρήση του, το πετάει. Στην Κυκλική Οικονομία, τα προϊόντα σχεδιάζονται έτσι ώστε να διαρκούν, να είναι επισκευάσιμα, επαναχρησιμοποιούμενα και ανακυκλώσιμα. Εστιάζει στην όσο το δυνατόν μεγαλύτερη αύξηση της αποδοτικότητας, την αξιοποίηση των πόρων και την αποτροπή της παραγωγής απορριμμάτων (Ellen MacArthur Foundation, 2013).

ΚΥΚΛΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο Κυκλικός Τουρισμός έχει οριστεί ως «ένα μοντέλο ικανό να δημιουργήσει έναν κύκλο που θα παράγει στόχους και υπηρεσίες χωρίς να σπαταλά τους περιορισμένους πόρους του πλανήτη που είναι τα ακατέργαστα υλικά, το νερό και η ενέργεια» (Girard & Nocca, 2017). Επιπλέον, ο Κυκλικός Τουρισμός προτείνει ένα μοντέλο στο οποίο κάθε παράγοντας του τουρισμού υιοθετεί μια συμβατή με την οικολογία προσέγγιση (Acampora et al., 2018). Με την εφαρμογή των αρχών της Κυκλικής Οικονομίας, οι εταιρείες φιλοξενίας και τουρισμού μπορούν να βελτιώσουν τις επιχειρήσεις τους και να δημιουργήσουν μια βιώσιμη εμπειρία για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη που ασχολούνται με τη βιομηχανία του τουρισμού (Van Rheede, 2012).

Το έργο INCIRCLE το οποίο βασίζεται σε προηγούμενη γνώση και βιβλιογραφία για την Κυκλική Οικονομία, έχει δημιουργήσει τη δική του μεθοδολογία (Μοντέλο INCIRCLE), ακολουθώντας τις παρακάτω αρχές για τον τουρισμό στην Κυκλική Οικονομία:

- ΜΕΙΩΣΕ
- ΑΝΑΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΕ
- ΞΑΝΑΣΚΕΨΟΥ
- ΚΑΙΝΟΤΟΜΗΣΕ
- ΕΠΑΝΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕ

Αυτές οι αρχές αντιπροσωπεύουν τόσο τους κανόνες όσο και τα αντικείμενα που θα πρέπει να επιτευχθούν από τον τουριστικό τομέα για τη μετάβασή του προς ένα κυκλικό μοντέλο τουρισμού.

Το έργο INCIRCLE

Το έργο INCIRCLE στοχεύει στην υποστήριξη των παράκτιων, νησιωτικών και απομονωμένων τουριστικών προορισμών της Μεσογείου μέσω της ανάπτυξης βιώσιμων τουριστικών μοντέλων και της εφαρμογής των αρχών της Κυκλικής Οικονομίας σε όλους τους σχετικούς τομείς και συγκεκριμένα: στη διαχείριση του νερού, στη διαχείριση των απορριμμάτων, στην ενέργεια (και τις ΑΠΕ) και στην κινητικότητα.

Η αποστολή του είναι να «βελτιώσει τη βιωσιμότητα και την ελκυστικότητα αυτών των περιοχών μέσω του Κυκλικού Τουρισμού, διατηρώντας την ποιότητα και διαθεσιμότητα των φυσικών πόρων και βελτιώνοντας την ποιότητα ζωής των κατοίκων και των τουριστών».

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ INCIRCLE

Στοχεύοντας στην ολοκλήρωση της αποστολής του και στην προώθηση του Κυκλικού Τουρισμού σε ευάλωτες τουριστικές περιοχές της Μεσογείου, το έργο:

Στηρίζεται σε ήδη υπάρχουσα γνώση συλλέγοντας, καταγράφοντας, προωθώντας και κοινοποιώντας εργαλεία, μεθόδους και καλές πρακτικές στο θέμα του Κυκλικού Τουρισμού, μέσω της ανάπτυξης της Διαδικτυακής Πλατφόρμας (Knowledge Platform),

Ελέγχει και υιοθετεί ήδη δοκιμασμένες λύσεις μέσω της εφαρμογής πιλοτικών δράσεων σε 5 πόλεις (Λάρνακα, Ρέθυμνο, Χειμάρρα, Γκόζο, Πάλμα),

Αναπτύσσει ένα κοινό σύνολο από δείκτες κυκλικότητας μέσω δύο ειδών εργαλείων αυτό-αξιολόγησης, τα «Εργαλεία Κυκλικού Τουρισμού» (1. για τους Τουριστικούς Προορισμούς ή «Εργαλείο Κυκλικού Τουρισμού για τον Προορισμό» και 2. για τις Τοπικές Βιομηχανίες ή «Εργαλείο Κυκλικού Τουρισμού για τη Βιομηχανία») έτσι ώστε να κατατάξει και να αξιολογήσει στρατηγικές και πρακτικές, καθώς και να προσδιορίσει τα επίπεδα κυκλικότητας / βιωσιμότητας του τουριστικού τομέα. Τα εργαλεία αυτά επιτρέπουν την

αναγνώριση των περιοχών που είναι υπό έλεγχο και αυτών που χρειάζονται περαιτέρω βελτίωση, σε θέματα κυκλικού τουρισμού,

Ενδυναμώνει τη θέση των υπεύθυνων για τη χάραξη πολιτικής και όλων των εμπλεκόμενων στον τουρισμό παρέχοντάς τους εργαλεία και μεθοδολογικό πλαίσιο για τον αποτελεσματικό σχεδιασμό και εφαρμογή βιώσιμων και κυκλικών πολιτικών,

Μεταφέρει και αξιοποιεί την αποκτηθείσα γνώση με την αναπαραγωγή της μεθοδολογικής προσέγγισης του INCIRCLE σε 6 νέες περιοχές της Μεσογείου οι οποίες θα αναπτύξουν τις δικές τους στρατηγικές για τον Κυκλικό Τουρισμό.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ INCIRCLE

- › Διαδικτυακή Πλατφόρμα του INCIRCLE ([Knowledge Platform](#))
- › Εργαλεία Αξιολόγησης Κυκλικής Οικονομίας για τους Τουριστικούς Προορισμούς και τη Βιομηχανία του Τουρισμού
- › (5) Πιλοτικές δράσεις εστιασμένες σε λύσεις Κυκλικής Οικονομίας
- › (5) Περιφερειακές / Εθνικές Στρατηγικές
- › (6) Στρατηγικές σε νέες περιοχές της Μεσογείου

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ INCIRCLE

Η έννοια της συμμετοχικής διαδικασίας είναι κεντρική στις δραστηριότητες του έργου, καθώς η μετάβαση από τη Γραμμική προς την Κυκλική Οικονομία απαιτεί προσπάθεια από τα ενδιαφερόμενα μέρη, σε όλους τους τομείς. Η εμπλοκή των ενδιαφερόμενων μερών στο έργο INCIRCLE διασφαλίζεται μέσω της δημιουργίας, ενεργοποίησης και διαβούλευσης Ομάδων Εργασίας των Ενδιαφερόμενων Μερών (ΟΕΕΜ)

σε όλες τις περιοχές του έργου, τόσο σε περιφερειακό όσο και σε τοπικό επίπεδο. Οι ΟΕΕΜ είναι διεπιστημονικές ομάδες εργασίας αποτελούμενες από οργανισμούς και άτομα που εμπλέκονται και ενδιαφέρονται για όλες τις μορφές του τουρισμού. Οι ΟΕΕΜ θα βοηθήσουν στην καθιέρωση των προτεραιοτήτων στον τομέα και θα

προσαρμόσουν τις πολιτικές στις ανάγκες και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κάθε περιοχής, σύμφωνα με τις αρχές της Κυκλικής Οικονομίας. Οι ΟΕΕΜ λειτουργούν ως εργαστήρια για το συνδυασμό διαφορετικών οπτικών που προάγουν το κοινό συμφέρον, εξασφαλίζοντας την κάθετη και οριζόντια συνεργασία και συμμετοχή.

Η επίδραση του INCIRCLE

Ολοένα και περισσότερες ευάλωτες περιοχές της Μεσογείου θα μπορούν να μετρήσουν, να αξιολογήσουν και να βελτιώσουν τα επίπεδά τους σε θέματα βιωσιμότητας, αναλαμβάνοντας στρατηγικές και σχέδια που θα μπορούν να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις που δέχονται λόγω των μαζικών εποχιακών τουριστικών ροών.

Θα προωθηθεί ένας βιώσιμος και περιβαλλοντικά υπεύθυνος τουρισμός, μειώνοντας τη ρύπανση που προκαλείται από αυτόν, την εξάντληση των φυσικών πόρων, ενώ παράλληλα θα προωθηθεί η οικονομική και κοινωνική ευημερία.

A⁴

ΡΕΘΥΜΝΟ

B¹

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ
ΡΕΘΥΜΝΟΥ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΚΡΗΤΗΣ

ΕΚΤΑΣΗ
397.48 τ.χλμ

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (ΕΛΣΤΑΤ-2011)
62.886 ΚΑΤΟΙΚΟΙ

Ο Δήμος Ρεθύμνης ανήκει στην Περιφερειακή Ενότητα Ρεθύμνου, της Περιφέρειας Κρήτης, με έκταση 397.48 τ.χλμ και πληθυσμό 62.886 κατοίκους (ΕΛΣΤΑΤ-2011). Πρόκειται για έναν διεθνούς φήμης τουριστικό προορισμό που σημειώνει συνεχή ανάπτυξη. Επίσης, αποτελεί σημαντικό εκπαιδευτικό / ερευνητικό, διοικητικό κέντρο και κέντρο εμπορίου και λοιπών δραστηριοτήτων του μεγαλύτερου τμήματος της Περιφερειακής Ενότητας. Ειδοποιά στοιχεία και συγκριτικά πλεονεκτήματα του Δήμου συνιστούν το πλούσιο πολιτιστικό απόθεμα με περισσότερους από 30 χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς, όπως είναι το κάστρο της Φορτέτζα και η Ιερά Μονή Αρκαδίου.

Αναφορικά με την οικονομία του Δήμου Ρεθύμνης, ο τριτογενής τομέας αποτελεί τον κινητήριο μοχλό της τοπικής οικονομίας απορροφώντας το 77% του απασχολούμενου πληθυσμού με αιχμή τον τουριστικό κλάδο. Ακολουθεί, από πλευράς σημαντικότητας, με μεγάλη ωστόσο απόκλιση, ο δευτερογενής τομέας, ενώ πολύ μικρή είναι η συμμετοχή του πρωτογενή τομέα. Εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου δραστηριοποιούνται πάνω από 2.000 επιχειρήσεις στον τομέα του τουρισμού.

Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ

Το όραμα του Δήμου Ρεθύμνης είναι η ανάδειξη και η αναγνωσιμότητα του, όχι μόνο ως ένας αξιόλογος τουριστικός προορισμός αλλά και ως πρότυπο «βιώσιμου τουριστικού προορισμού» που ενσωματώνει στοιχεία έξυπνης πόλης και που αποτελεί τόπο υποδοχής και ανάπτυξης επενδυτικών πρωτοβουλιών. Στο δρόμο του οράματος αυτού, ο Δήμος έχει να αντιμετωπίσει ιδιαίτερες προκλήσεις που σχετίζονται κυρίως με την έντονη εποχική διακύμανση (λόγω τουρισμού) των αναγκών σε φυσικούς πόρους (αυξημένη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας, νερού), αστικής κινητικότητας, προσβασιμότητας, κοινωνικής συνοχής και πολιτιστικής κληρονομιάς. Ο Δήμος Ρεθύμνης, στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου στρατηγικού σχεδιασμού, υλοποιεί έργα, εκπονεί μελέτες, διοργανώνει δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για την αντιμετώπιση των παραπάνω προκλήσεων με γνώμονα την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και των επισκεπτών.

Μία από τις σημαντικότερες προτεραιότητες του Δήμου Ρεθύμνης είναι η ευαισθητοποίηση των κατοίκων και των επισκεπτών σε ζητήματα κυκλικής οικονομίας. Αρwahός σε αυτόν το στόχο έγινε το πρόγραμμα INCIRCLE. Βασική προϋπόθεση για την αντιμετώπιση όλων αυτών των ζητημάτων είναι η εμπλοκή φορέων του Δήμου, η οποία και ενισχύθηκε μέσα από συναντήσεις εργασίας που έγιναν μαζί τους.

Δόθηκε η ευκαιρία όχι μόνο να διαδοθεί η έννοια και οι αρχές της κυκλικής οικονομίας αλλά και να μιλήσουν οι ίδιοι οι φορείς του τουρισμού για το πώς οραματίζονται το Ρέθυμνο ακολουθώντας τις αρχές της κυκλικής οικονομίας και ποια θα μπορούσε να είναι η συμβολή τους. Οι συναντήσεις αυτές ανέδειξαν προβλήματα, έθεσαν προτεραιότητες, προσδιόρισαν υποχρεώσεις και έθεσαν στόχους. Αποτέλεσμα αυτών των συναντήσεων είναι το Τοπικό Σχέδιο Δράσης της κυκλικής οικονομίας για το Δήμο Ρεθύμνης το οποίο δίνει έμφαση στις ανάγκες και τα προβλήματα που προκύπτουν από τη χρονική διακύμανση του τουρισμού και θα αποτελέσει το εγχειρίδιο για την υλοποίηση μελλοντικών έργων και δράσεων.

Τα τελευταία χρόνια, ο Δήμος Ρεθύμνης προσπαθεί να παρέχει λύσεις ηλεκτροκίνησης που να εξυπηρετούν κατοίκους και επισκέπτες. Συνδυάζοντας δημόσιες επενδύσεις και ιδιωτικές πρωτοβουλίες ο Δήμος έχει καταφέρει να έχει κοινόχρηστο σύστημα ηλεκτρικών ποδηλάτων και πατινιών, ηλεκτρικό λεωφορείο, σταθμούς δωρεάν φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων, σταθμούς δωρεάν φόρτισης ηλεκτρικών ποδηλάτων/πατινιών. Επίσης, υλοποιεί μια σημαντική εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για την προώθηση της ηλεκτροκίνησης. Μέσα από το πρόγραμμα INCIRCLE το Ρέθυμνο συνδύασε την ηλεκτροκίνηση με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, με την εγκατάσταση δύο φωτοβολταϊκών στεγάστρων στο κέντρο της πόλης μαζί με έναν διπλό φορτιστή ηλεκτρικών οχημάτων με δωρεάν φόρτιση και ενεργειακό συμψηφισμό. Το Ρέθυμνο στον τομέα της ηλεκτροκίνησης αποτελεί πόλη-πρότυπο σε

εθνικό επίπεδο. Ένα επιπλέον πρόβλημα που πρέπει να αντιμετωπίσει ο Δήμος είναι η κυκλοφοριακή συμφόρηση, κυρίως κατά τη διάρκεια της τουριστικής περιόδου. Για το σκοπό αυτό, έχει εγκαταστήσει θερμικούς αισθητήρες που καταγράφουν κυκλοφοριακά δεδομένα σε κομβικά σημεία του κέντρου της πόλης, με στόχο τόσο τον κατάλληλο σχεδιασμό μέτρων & παρεμβάσεων όσο και την παρακολούθηση-αξιολόγηση όσων εφαρμόζονται. Επίσης, έχει εγκατασταθεί ένα έξυπνο σύστημα στάθμευσης στη ζώνη ελεγχόμενης στάθμευσης με σκοπό την ενημέρωση των οδηγών-σε πραγματικό χρόνο-για τις ελεύθερες θέσεις ώστε να μειωθούν οι άσκοπες μετακινήσεις αναζήτησης στάθμευσης. Τέλος, με στόχο την αλλαγή των συνηθειών μετακίνησης πολιτών και τουριστών, ο Δήμος επενδύει στην επέκταση του δικτύου των ποδηλατοδρόμων ώστε το ποδήλατο να αποτελεί μία ασφαλή επιλογή μετακίνησης. Προωθεί δε τη «βιώσιμη» αστική συγκοινωνία με τη ναύλωση ενός ηλεκτρικού λεωφορείου σε γραμμή αστικής συγκοινωνίας.

Ο Δήμος Ρεθύμνης σχεδιάζει ακολουθώντας τις αρχές του «σχεδιάζοντας για όλους» και επενδύει σε υποδομές για την ενίσχυση της προσβασιμότητας των ΑμεΑ. Στο Ρέθυμνο, ο κάτοικος και ο επισκέπτης ΑμεΑ εκτός από το ολοκληρωμένο δίκτυο πεζοδρομίων, μπορεί να βρει ένα καινοτόμο αυτόνομο σύστημα για την προσβασιμότητα στην θάλασσα μαζί με όλο τον απαραίτητο εξοπλισμό (καμπίνες, WC, σκίαστρο, διάδρομο πάνω στην άμμο), σύστημα για την προσβασιμότητα στη

θάλασσα ατόμων με προβλήματα όρασης, σύστημα ένδειξης αντιστροφής μέτρησης και ηχητικό σύστημα στους φωτεινούς σηματοδότες.

Συνολικά, ο Δήμος Ρεθύμνης υλοποιεί έργα και δράσεις που είναι σύμφωνες με τις βασικές αρχές της κυκλικής οικονομίας. Οι βιοκλιματικές αναπλάσεις κοινόχρηστων χώρων, το έξυπνο σύστημα για τη μέτρηση κυκλοφοριακών δεδομένων, το έξυπνο σύστημα στάθμευσης, οι διαρκείς παρεμβάσεις για τη βελτίωση της προσβασιμότητας των ΑμεΑ, η προώθηση της ηλεκτροκίνησης, είναι κάποιες από τις παρεμβάσεις του Δήμου στον τομέα της κινητικότητας. Στον τομέα της ενέργειας κυριαρχούν οι ενεργειακές αναβαθμίσεις κτιρίων με τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ενώ στη διαχείριση των απορριμμάτων ξεχωρίζει η συστηματική δουλειά που γίνεται στην ανακύκλωση ενώ η «διαλογή στην πηγή» ξεκινά σιγά-σιγά. Αξίζει να σημειωθεί πως με χρηματοδότηση του INCIRCLE τοποθετήθηκαν κάδοι τριών ρευμάτων (σύμμεικτα, ανακυκλώσιμα, πλαστικά) στο παραλιακό μέτωπο της πόλης του Ρεθύμνου και στο αμμώδες τμήμα παραλιών του Δήμου. Η συγκεκριμένη δράση είναι η πρώτη προσπάθεια διαλογής στην πηγή ενός ρεύματος ανακυκλώσιμων. Των πλαστικών. Τέλος, η εξοικονόμηση και επανάχρηση των υδάτων καθώς και η βελτίωση των υφιστάμενων δικτύων διανομής του νερού είναι από τις βασικές προτεραιότητες του Δήμου.

Η μετάβαση προς τον Κυκλικό Τουρισμό

Η αναγκαιότητα μιας κοινής προσέγγισης

B²

Στοχεύοντας στη μετάβαση προς ένα μοντέλο Κυκλικού Τουρισμού στις περιοχές του έργου, κρίθηκε αναγκαία η χρήση μιας κοινής προσέγγισης, τόσο σε τοπικό όσο και σε περιφερειακό / εθνικό επίπεδο, μέσω:

- 1 ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΙΛΟΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΗ
- 2 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ / ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ
- 3 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΕΝΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΗ

1. ΠΙΛΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Το Ρέθυμνο αποτελεί μία από τις πέντε πόλεις του έργου INCIRCLE όπου πραγματοποιούνται πιλοτικές δράσεις στο πλαίσιο της Κυκλικής Οικονομίας. Συγκεκριμένα, ο Δήμος Ρεθύμνης έχει αναλάβει την ανάπτυξη και εφαρμογή δύο πιλοτικών δράσεων, που εστιάζουν στη βιώσιμη κινητικότητα και την ενεργειακή απόδοση αλλά και στη διαχείριση των απορριμμάτων. Η πρώτη πιλοτική δράση στοχεύει στη μείωση της ηχορρύπανσης και της αέριας ρύπανσης, συνδυάζοντας την ηλεκτροκίνηση με τις ΑΠΕ και αφορά στην εγκατάσταση δύο φωτοβολταϊκών στεγάστρων (στη Μαρίνα Ρεθύμνου και στον κεντρικό χώρο στάθμευσης), ένα σταθμό φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων και πέντε σταθμούς φόρτισης για 20 ηλεκτρικά ποδήλατα και ηλεκτρικά πατίνια, με δύο βάσεις στήριξης για 10 ποδήλατα. Η δεύτερη πιλοτική δράση εστιάζει στην προώθηση της ανακύκλωσης και του διαχωρισμού των απορριμμάτων και ενισχύει αυτή τη φιλοσοφία με την εγκατάσταση κάδων διαλογής απορριμμάτων σε τρία διαφορετικά ρεύματα (πλαστικά, ανακυκλώσιμα, σύμμεικτα). Οι κάδοι τοποθετήθηκαν στον παραλιακό πεζόδρομο της πόλης και σε δημοτικές παραλίες.

2. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ / ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

Ο Θεσμικός Εταίρος, σε Περιφερειακό / Εθνικό επίπεδο, στηριζόμενος σε συμμετοχικές διαδικασίες, διαμορφώνει μια Περιφερειακή / Εθνική Στρατηγική που έχει σκοπό να καθορίσει ένα κοινό πλαίσιο και ένα πρωταρχικό στρατηγικό στόχο για τον Κυκλικό Τουρισμό στην περιφέρεια / χώρα.

Συγκεκριμένα, η Περιφέρεια της Κρήτης, έχει εκπονήσει ένα Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης που αντλεί σημαντικές πληροφορίες και συμπεράσματα από βασικά έγγραφα πολιτικής (Εθνικά και Περιφερειακά), καθώς και από μια συμμετοχική διαδικασία με προσέγγιση από τη βάση προς τα πάνω, δηλαδή τις συναντήσεις της ομάδας εργασίας των ενδιαφερομένων. Η μεθοδολογική προσέγγιση που έχει επιλεγεί είναι αυτή που βασίζεται στην εις βάθος έρευνα των εθνικών και περιφερειακών κανονισμών και των συστάσεων πολιτικής. Σε εθνικό επίπεδο, αντλήθηκαν πληροφορίες από το Εθνικό Σχέδιο Ενέργειας και Κλίματος, καθώς και από την Εθνική Στρατηγική για την Κυκλική Οικονομία. Σε περιφερειακό επίπεδο, η στρατηγική βασίστηκε στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2020-2023, καθώς και στο Στρατηγικό Σχεδιασμό της Περιφέρειας για τα επόμενα τέσσερα χρόνια. Με αυτόν τον τρόπο, προτείνονται μέτρα και δείκτες που είναι σύμφωνα με τις προτεραιότητες της Περιφέρειας. Στο Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης που εκπόνησε η Περιφέρεια Κρήτης, στο πλαίσιο του έργου INCIRCLE-INTERREG MED, διαφαίνονται οι προτεραιότητές της σε ότι αφορά την Κυκλική Οικονομία.

Στο περιφερειακό σχέδιο δράσης καταγράφηκαν σημαντικά μέτρα και στους τέσσερις πυλώνες της Κυκλικής Οικονομίας που αποτελούν χρηματοδοτικές προτεραιότητες της Περιφέρειας Κρήτης. Ταυτόχρονα, όσον αφορά τα οριζόντια μέτρα, εντοπίστηκαν πρωτοβουλίες όπως η ευαισθητοποίηση, η ενημέρωση, η συμμετοχή και η προώθηση δραστηριοτήτων που θα εξυπηρετούν τους στόχους της κυκλικής οικονομίας.

Μέσα από τις συναντήσεις της ομάδας εργασίας των ενδιαφερομένων, η εμπειρία έδειξε ότι όσον αφορά τον τουρισμό απαιτείται μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση από την επιχείρηση και ταυτόχρονα συντονισμός μεταξύ μέτρων δημοσίου και ιδιωτικού ενδιαφέροντος.

Πρωταρχικός στόχος είναι να ενημερωθούν οι εμπλεκόμενοι στον τουρισμό για τις ευκαιρίες χρηματοδότησης που τους παρέχονται, έτσι ώστε να μπορούν να επενδύσουν σε δράσεις Κυκλικής Οικονομίας στην επιχειρηματική τους δραστηριότητα. Παράλληλα, κρίνεται απαραίτητη η συνεργασία με τους αντίστοιχους δημόσιους φορείς για να διευκολυνθούν αυτές οι δραστηριότητες.

3. ΤΟΠΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ

Με στόχο την υιοθέτηση και εφαρμογή της Περιφερειακής / Εθνικής στρατηγικής για την Κυκλική Οικονομία και λαμβάνοντας υπόψη τις τοπικές ανάγκες, όπως αυτές διαμορφώνονται από τις εποχικές διακυμάνσεις λόγω του τουριστικού ρεύματος, ο Δήμος Ρεθύμνης εκπονεί ένα τοπικό σχέδιο δράσης το οποίο:

➤ **Διαμορφώνει το τοπικό όραμα σε συνάρτηση με τους περιφερειακούς στόχους και τις ανάγκες/προσδοκίες της τοπικής κοινότητας και**

➤ **Διαμορφώνει τις βασικές ενέργειες/δράσεις για την επίτευξη των στόχων του.**

Συγκεκριμένα, οι βασικές αρχές της Κυκλικής Οικονομίας ενσωματώνονται σε διαφορετικούς τομείς αρμοδιότητας του Δήμου Ρεθύμνης, καθώς και στην άσκηση πολιτικής και τη λήψη αποφάσεων.

Ενδεικτικοί άξονες του Τοπικού Σχεδίου Δράσης για την Κυκλική Οικονομία είναι:

Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ

Με βασικούς στόχους την αύξηση της ανακύκλωσης, τη διαλογή στην πηγή τόσο των οργανικών όσο και των ανακυκλούμενων απορριμμάτων, την κομποστοποίηση, την παραγωγή ενέργειας, την ορθολογική διαχείρισή τους με τη δημιουργία πράσινων σημείων, σημείου μεταφόρτωσης απορριμμάτων κ.ά.

Η ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Με βασικούς στόχους την ενεργειακή αναβάθμιση των δημοτικών κτιρίων, τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), την αναβάθμιση του οδοφωτισμού με χρήση λαμπτήρων Led, την ενεργειακή αναβάθμιση των αντλιοστασίων και των μηχανημάτων του βιολογικού καθαρισμού κ.α.

Η ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ

Με βασικούς στόχους την επισκευή, συντήρηση και αντικατάσταση του υφιστάμενου δικτύου για τον περιορισμό των απωλειών λόγω διαρροών, τη συλλογή

όμβριων υδάτων, την επαναχρησιμοποίηση των εκροών του βιολογικού για αρδευτικούς λόγους, την εφαρμογή τηλεμετρίας για την παρακολούθηση του δικτύου κ.ά.

Η ΒΙΩΣΙΜΗ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ

Με βασικούς στόχους την προώθηση εναλλακτικών μέσων μετακίνησης (δημόσια μετακίνηση, ποδήλατα, ηλεκτρικά οχήματα, διαμοιρασμός οχημάτων), την ενίσχυση του δικτύου φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων, την ενίσχυση των κοινόχρηστων μέσων μικροκινητικότητας (ποδήλατα, πατίνια), την ενίσχυση του δημοτικού στόλου με ηλεκτρικά οχήματα με παράλληλη απόσυρση των οχημάτων παλαιάς τεχνολογίας κ.ά.

Συνοδευτικά στα παραπάνω, ο Δήμος θα υλοποιήσει καμπάνιες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης με στόχο την προώθηση των αρχών της Κυκλικής Οικονομίας και των δράσεων που υλοποιεί. Επίσης, ο Δήμος Ρεθύμνης θα αναλάβει δράση για τη διάδοση πληροφοριών και καλών πρακτικών σχετικά με την Κυκλική Οικονομία και για το συντονισμό των εμπλεκόμενων φορέων με στόχο το συμμετοχικό σχεδιασμό και τη διαρκή βελτίωση του Τοπικού Σχεδίου Δράσης για την Κυκλική Οικονομία.

Πρόσκληση για δράση

Για να επιτευχθεί ο στόχος του έργου INCIRCLE, όλα τα συμβαλλόμενα μέρη πρέπει να **ΓΙΝΟΥΝ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ**.

Είσαι ιδιοκτήτης επιχείρησης στον τουριστικό κλάδο και η επιχείρησή σου ανήκει σε κάποια από τις παρακάτω κατηγορίες;

- > Τουριστικά Καταλύματα: Ξενοδοχεία – μικρές και μεσαίες Επιχειρήσεις, Ξενοδοχεία – μεγάλες αλυσίδες, Καλοκαιρινά σπίτια, Airbnb, Διαμερίσματα, Ξενώνες, Ξενώνες νεότητας, Αγροτουριστικά καταλύματα κ.ά.
- > Χώροι κατασκήνωσης
- > Εστιατόρια και Υπηρεσίες Φαγητού και Ποτού: Εστιατόρια, Εστιατόρια Ξενοδοχείων, Μπαρ, Γρήγορο φαγητό κ.ά.
- > Ταξιδιωτικά πρακτορεία

Είσαι υπεύθυνος επιχείρησης που διαχειρίζεται τις πολιτικές, τα κίνητρα και τα προγράμματα που επηρεάζουν τον τουρισμό στην περιοχή σου;

Εάν η **επιχείρηση / οργανισμός** λαμβάνει αποφάσεις, κάνει επιλογές και εφαρμόζει δράσεις και έργα συνδεδεμένα άμεσα ή έμμεσα με τον τουρισμό, **ΜΠΟΡΕΙΣ ΝΑ ΕΧΕΙΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΡΟΛΟ** στη μετάβαση προς ένα βιώσιμο και κυκλικό μοντέλο τουρισμού στην περιοχή σου.

Προσάρμοσε τη στρατηγική σου και το πλάνο διαχείρισης στην προσέγγιση του INCIRCLE για να επιτύχεις τη βελτίωση της κυκλικής απόδοσης της περιοχής σου!

- > **Ηρθε η ώρα να ξεχωρίσεις!**
Χρησιμοποίησε τις μεθόδους της Κυκλικής Οικονομίας στην επιχείρησή σου και δες την να εξελίσσεται.

#ChooseCircle

- > **Κάνε τη διαφορά,**
γίνε η διαφορά και επωφελήσου των πλεονεκτημάτων. Γίνε μέρος του κύκλου.

#BecomeTheCircle

- > **Μπορείς να γίνεις μέρος της πρωτοπορίας..**
Μπες στον κύκλο και ανέλαβε δράση για ένα βιώσιμο κόσμο.

#ThinkCircle

Σε ποιον απευθύνεται η πρόσκληση;

2

Για να ΓΙΝΕΙΣ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ θα πρέπει να γίνεις Πρωτοπóρος στην Κυκλική Οικονομία ή Υποστηρικτής της Κυκλικής Οικονομίας.

Τι σημαίνει να είσαι Πρωτοπóρος στην Κυκλική Οικονομία;

Ένας «Πραγματικός Πρωτοπóρος στην Κυκλική Οικονομία» είναι μια τουριστική επιχείρηση που υιοθετεί κυκλικές / βιώσιμες καλές πρακτικές στη δραστηριότητά της. Για παράδειγμα, αυτή η τουριστική επιχείρηση θα προωθήσει προτάσεις για τη διαχείριση των απορριμμάτων, θα εισάγει τεχνολογικές καινοτομίες για τη βελτιστοποίηση της χρήσης των πόρων, θα συνεργαστεί με τα περιβαλλοντικά σχέδια / πιστοποιήσεις / πρότυπα, θα επιλέξει προϊόντα με κριτήρια τη βιωσιμότητα / κυκλική οικονομία, κ.ά.

Τι σημαίνει να είσαι Υποστηρικτής της Κυκλικής Οικονομίας;

Ένας «Υποστηρικτής της Κυκλικής Οικονομίας» είναι ένας δυνητικός «παίκτης» (όπως τα εμπορικά επιμελητήρια, οι ιστοσελίδες / σύνδεσμοι που σχετίζονται με τον τοπικό τουρισμό, κ.ά.) που μπορεί να εμπλακεί στο έργο INCIRCLE για να υποστηρίξει τις βιομηχανίες του τουρισμού στην περιοχή του, για τη μετάβαση προς μια Κυκλική Οικονομία.

ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΚΥΚΛΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ, ΓΙΑ ΤΙΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Το Εργαλείο Κυκλικού Τουρισμού για τη Βιομηχανία είναι ένα εργαλείο που αναπτύχθηκε για να αξιολογεί το επίπεδο κυκλικότητας των επιχειρήσεων του τουρισμού που ανήκουν στις εξής κατηγορίες: Διαμονή, Χώροι κατασκήνωσης, Υπηρεσίες φαγητού και ποτού, Τουριστικά πρακτορεία. Κάθε τουριστική επιχείρηση που είναι πρόθυμη να χρησιμοποιήσει το εργαλείο, θα απαντά σε συγκεκριμένες ερωτήσεις,

παρέχοντας συγκεκριμένες πληροφορίες. Ως αποτέλεσμα, η επιχείρηση θα λάβει μια ένδειξη της συνολικής της κυκλικής απόδοσης, μια σύνοψη της απόδοσης από την κάθε ερώτηση και το επίπεδο της τρέχουσας κυκλικής απόδοσης που θα δείχνει τη δυνατότητά της για συνεργασία με άλλους φορείς του κυκλικού τουρισμού. Παράλληλα, θα λάβει μια λίστα από προτάσεις που δυνητικά θα μπορούν να βελτιώσουν την απόδοσή της.

Ευκαιρίες που προσφέρονται από το Ρέθυμνο στις Τοπικές Επιχειρήσεις:

**Εκδηλώσεις
Πρωτοβουλίες
Συναντήσεις
Webinars**

3 Πώς μπορείς να ΓΙΝΕΙΣ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ;

Το έργο INCIRCLE προσφέρει μια ποικιλία ευκαιριών για τις Τοπικές Επιχειρήσεις που είναι πρόθυμες να επιφέρουν την αλλαγή προς την Κυκλική Οικονομία και να ΓΙΝΟΥΝ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ.

Συγκεκριμένα:

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ (KNOWLEDGE PLATFORM)

Η Διαδικτυακή Πλατφόρμα είναι ένα διαδικτυακό εργαλείο που προσφέρει στον καθένα την ευκαιρία να έχει πρόσβαση στην πληροφορία, τα εργαλεία, τις μεθόδους και τις καλές πρακτικές στο πεδίο της κυκλικής οικονομίας που εφαρμόζεται στον τουριστικό τομέα. Η Διαδικτυακή Πλατφόρμα του INCIRCLE ενισχύει την ήδη αποκτηθείσα γνώση στο πεδίο και εξασφαλίζει τη διαθεσιμότητα, την «κυκλικότητα» και την αξιοποίηση αυτής

της γνώσης, σε συνδυασμό με ένα σύνολο λύσεων που συλλέχθηκαν και δοκιμάστηκαν στην περιοχή της Μεσογείου.

ΤΑ WEBINAR ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ INCIRCLE

Τα Webinar του έργου INCIRCLE είναι μια σειρά από διαδικτυακά σεμινάρια αφιερωμένα στην Κυκλική Οικονομία και την εφαρμογή της στον τομέα του τουρισμού, στοχεύοντας στην αύξηση της ενημέρωσης των δημόσιων και ιδιωτικών ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με τις αρχές της Κυκλικής Οικονομίας.

Τι θα κερδίσεις;

Η στροφή προς πιο κυκλικές και βιώσιμες πρακτικές δεν είναι μόνο θέμα «δεοντολογίας» και «υπευθυνότητας» αλλά επιπλέον, ένας νέος δρόμος προς την ανθεκτικότητα των επιχειρήσεων.

Η υιοθέτηση των Αρχών της Κυκλικής Οικονομίας και η μεταστροφή προς κυκλικά επιχειρησιακά μοντέλα, μπορούν να βοηθήσουν τις επιχειρήσεις, ως εξής:

- › να επεκταθούν, να γίνουν πιο ανταγωνιστικές και να δημιουργήσουν νέες τάσεις στην αγορά
- › να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις και τις ανάγκες των καταναλωτών, οι οποίοι γίνονται ολοένα και περισσότερο περιβαλλοντικά ευαίσθητοποιημένοι
- › να αυξήσουν τα έσοδα, τα εισοδήματα και να γίνουν πιο επικερδείς
- › να μειώσουν κόστος / φόρους
- › να προλαμβάνουν μελλοντικές νομικές υποχρεώσεις

- › να επιδείξουν επιχειρηματική υπευθυνότητα
- › να κερδίσουν αυξημένη προβολή και καλή φήμη για τις περιβαλλοντικά φιλικές πρακτικές που προωθούν
- › να δημιουργήσουν νέες ευκαιρίες εργασίας
- › να δημιουργήσουν οικονομικά οφέλη για τις τοπικές κοινωνίες
- › να μειώσουν το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα
- › να γίνουν πιο ανθεκτικές.

Project Partners:

Associated Partners:

- Ministry for Energy and Water Management of Malta
- Association of Albanian Municipalities
- Conference of Peripheral Maritime Regions of Europe (CPMR)
- Inter-Municipal Company for Solid Waste Management S.A (DEDISA)
- Association of Solid Waste Management of Crete (ESDAK)

Project co-financed by the European
Regional Development Fund

- incircle.interreg-med.eu/
- www.facebook.com/incircle.med/
- twitter.com/incircle_med
- www.instagram.com/incircle.med/
- linkedin.com/company/incircle-interreg-med/

Contact Us:

incircle.med@gmail.com